

BLÅ KORS MAGASINET
RUSFRI

LES OGSÅ:
BLÅ KORS EINA 100 ÅR
BLÅ KORS UTFORDRER
KONFIRMANTENE
EN MODERNE AVHOLDSMANN

BLI MED TIL BRUKT-
OG NYTTBUTIKKEN
SVEISEKURS FOR
AP-REPRESENTANT
DELER HÅP MED ANDRE

NYE
MULIGHETER

” Totalavhold vil holde stillingen som samfunnsfenomen og som livsvalg – og det mer eller mindre uavhengig av avholdsorganisasjonenes medlemsstatistikk.

I år er det avholdsjubileum i Norge. Det er 150 år siden kvekeren Asbjørn Kloster og hans venner i Stavanger stiftet Det Norske Totalavholdsselskap. Vi kan gratulere en organisasjon som lever i beste velgående og som planlegger markeringer både på vårparten og til sommeren.

«Avholdssak». Når ordet nevnes er det mange som hører «historisk museum» og «død og begravet» som tettfølgende ekko. Men ryktene om avholdssakens død er betydelig overdrevet. Tvert i mot, avholdssakens utvikling de siste 10 årene er preget av fleksibilitet, nye samarbeidskonstellasjoner og nye muligheter. I 2003 forvandlet det daværende Avholdsfolkets Landsråd seg til en ny paraplyorganisasjon: Actis – Rusfeltets samarbeidsorgan. Scenen var klargjort for et slagkraftig samarbeid mellom de «klassiske» avholdsorganisasjoner og organisasjoner som Ungdom Mot Narkotika og Landsforbundet Mot Stoffmisbruk. Året etter vedtok Blå Kors Internasjonale Forbund lovendringer som innebar muligheten for samme type brede russamarbeid på det globale planet. Blå Kors Norge er blant avholdsorganisasjonene her til lands som har åpnet opp for medlemskap uavhengig av en totalavholdsforpliktelse. Med begrunnelsen om at det er mulig å stå for avholdsverdien som et positivt og anbefalt livsvalg uten å kreve en slik forpliktelse.

Totalavhold vil holde stillingen som samfunnsfenomen og som livsvalg – og det mer eller mindre uavhengig av av-

holdsorganisasjonenes medlemsstatistikk. Et blikk ut i verden bekrefter det. Undersøkelser tyder på at avholdsprosenten ikke er nevneverdig lavere i vinlandene Frankrike og Italia enn i det «pietistiske» Norge med sin flora av avholdsorganisasjoner. Et konsekvent nei til alkohol framstår daglig som et helt gjennom logisk, relevant og riktig valg for enkeltmennesker – for mange er det i tillegg et spørsmål om liv eller død. Og nettopp derfor vil aldri totalavholdet avgå ved døden. Mange forståelsepåere i vår tid har meldt seg til å holde talen i begravelsen. Det er ingen grunn til å forberede begravelses-taler. Derimot vil det fortsatt være god bruk for frivillige organisasjoner av typen Det Norske Totalavholdsselskap og Blå Kors. Frie organisasjoner som kan ha rollen som motvekt til alkoholindustriens og medias problematisering av folks fornuftige alkoholvalg.

Blå Kors Norge

Blå Kors er en felleskristen, diakonal organisasjon som fremmer rusfrihet i samfunnet.

Blå Kors forener frivillig innsats på rusfeltet med profesjonelt behandlingsarbeid. Ved siden av et forebyggende og holdningsskapende arbeid driver Blå Kors 38 diakonale virksomheter i 14 fylker.

Organisasjonen har 2.530 medlemmer og 1.000 ansatte. Blå Kors er fra 1.1.2009 også en paraplyorganisasjon på rusfeltet for 25 landsomfattende kristne organisasjoner og trossamfunn.

Kollektive medlemmer i Blå Kors:

De frie evangeliske forsamlinger: www.dfef.no/
Den evangeliske forsamling: www.misjonskirken.no/
Den norske kirke, Kirkerådet: www.kirken.no/
Den indre sjømannsmisjon: www.dism.no/
Den Norske Israelmisjon: www.israelsmisjonen.no/
Det Evangelisk-Lutherske Kirkesamfunn: www.delk.no/
Det Norske Baptistsamfunn: www.baptist.no/
Det Norske Misjonsforbund: www.misjonsforbundet.no/
Det Norske Misjonsselskap: www.nms.no/
Frikirken: www.frikirken.no/
Guds Menighet Vegårshei: www.gudsmenighet.no/
Indremisjonsforbundet: www.imf.no/
Menighetssøsterhjemmets diakonifellenskap: www.oslomsh.no/
Metodistkirken i Norge: www.metodistkirken.no/

Norges KFUK/KFUM: www.kfuk-kfum.no/
Norges kristelige student- og skoleungdomslag: www.nkss.no/
Normisjon: www.normisjon.no/
Norske Misjonshotell og Gjeste-hus: www.nm-hotels.no/
Norsk Helse- og Avholdsforbund: www.norskavholdsforbund.no/
Norsk Luthersk Misjonssamband: www.nlm.no/
Norsk Søndagsskoleforbund: www.nssf.no/
Pinsebevegelsen i Norge: www.pinsebevegelsen.no/
Prison Fellowship: www.pfn.no/
Sjømannskirken: www.sjomannskirken.no/

Øvrige kollektive medlemmer

SI-Reiser AS:
Vassstrandveien 1, 6011 Ålesund /
Rørlegger Ragnar Aas AS:
Sladdhaugen, 4735 Evje /

Blå Kors-magasinet Rusfri – en klar røst på rusfeltet

Nr 01 2009 / 1. årgang:
Blåkorsbladets 94. årgang
Rusfri/Vardevakts 84. årgang

Forsidebilde: Scanpix

Utgiver: Blå Kors Norge

Ansvarlig redaktør:
Steinar Glimsdal
steinar.glimsdal@blakors.no

Redaksjonssekretær:
Tina Fagerhus Brodal
tina.brodal@blakors.no

Adresse:
Pb 4793 Sofienberg,
0506 Oslo
Tlf: 74 83 43 55 / 22 03 27 48
fax: 22 03 27 41

Nettuttgave: www.blakors.no

Annonsehenvendelser:
tlf 22 03 27 63 – fax 22 03 27 41

Salg av støtteannonser:
Faktureringservice Sør as
tlf 32 24 44 33

Frivillig abonnement:
kr 150 for fire utgivelser pr år
betales over konto 3000.16.77337

Bladet sendes gratis til alle betalende Blå Kors-medlemmer og kollektive medlemmer.

Journalist: Tor-Steinar Jorem

Design og layout:
Identicon, Tønsberg

Trykk: Grøset

Bli med til brukt- og nyttbutikken

En moderne avholdsmann

Sveisekurs for AP-representant

Et velklingende merkenavn?

INNHold

- 4 Blå Kors – et velklingende merkenavn?
- 7 Omsorg og fellesskap i 100 år:
Blå Kors Eina jubilerer
- 8 Flaks at jeg bare rammet meg selv:
Fyllekjøring endret livet til Svend Ola Kleven
- 10 Langs butikkreolene på Træleborgodden:
Bli med til Blå Kors sin bruktbutikk
- 12 Blå Kors utfordrer konfirmantene
- 14 Velkommen som leser
- 16 Arne Johannessen: En moderne avholdsmann
- 18 Aglos nye verksted: Sveisekurs for AP-representant
- 20 Rusnytt
- 21 Produktinformasjon
- 23 Annonser
- 27 Kronikk av Bjarne Håkon Hansen:
Ønsker engasjement om rusmiddelpolitikken
- 28 Nytt om organisasjonen: Nye ansikt...
- 30 Generalsekretæren har ordet
- 31 Stor gave til Blå Kors i Ukraina
- 32 Torild Kind deler håp med andre

Blå Kors – et velklingende merkenavn?

VAREMERKE

Hvor går veien for Blå Kors? Skjedde det noe med folks oppfatning høsten 2008? Blå Kors..., avhold, alkohol, behandlingshjem..., eller? Fjorårets TV-aksjon satte fokus på hele Blå Kors. Fikk de se et Blå Kors de ikke visste eksisterte?

AV **TOR-STEINAR JOREM** TEKST
KATHRINE KRISTIANSEN ILLUSTRASJON

Blå Kors oppfattes av mange som akutt rushjelp på gateplanet. Matepakkeutlevering og ei seng for natta.

Rusfri har sjekka med mange. Hva skjedde egentlig de ukene vi nærmest hadde fri tilgang til media, og – hva nå?

MASSIV PÅVIRKNING. Generalsekretær i Blå Kors, Geir Gundersen, befinner seg fortsatt i lykkerus etter tidenes artigste høst i Blå Kors.

– Ja, jeg er overbevist om at folk har fått et nytt syn på Blå Kors. Gjennom hele fjoråret ble befolkningen massivt påvirket. TV-aksjonen nådde langt utenfor egne kretser, og i tillegg sørget Blå Kors-undersøkelsen for om lag 700 oppslag i ulike media.

Gundersen er mest fornøyd med at Blå Kors laget en aksjon som traff alle. Han mener at Blå Kors var en positiv merkevare for svært mange, og at denne effekten ble forsterket.

– «Slitne alkoholikere på gata» har vært og vil fortsatt være grunnsteinen i imaget vårt. Men jeg tror det var nytt for mange at vi jobber så bevisst og aktivt med barn og unge. Jeg tror også at vi var lite kjent som en aktiv u-landsaktør, sier Geir Gundersen.

– Reklamefolk sier til Rusfri at det er nå i etterkant det er viktig å være på banen?

– Det har de rett i. Da vi fikk TV-aksjonen var det ikke tilfeldig. Det var et ledd i et langsiktig arbeid. Vi bygger stein på stein og satser på kvaliteten i alt vi gjør. Det skal gå gode rykter om arbeidet vårt.

Blå Kors skal oppfattes som en varm og tydelig organisasjon, sier Geir Gundersen. Han peker også på fusjonen med Rusfri, nytt blad, nye presentasjonsformer, økt aktivitet ovenfor media og om lag tusen dyktige medarbeidere.

BRAKT INN I «VARMEN». Ole Morten Rølvåg er managing partner i Generator Group og ekspert på merkevarebygging. Han har aldri jobbet direkte med Blå Kors, men har i likhet med folk flest dannet seg et bilde av organisasjonen.

– Først og fremst tenker jeg på behandling av russkadede. På dette feltet er dere kanskje de fremste i Norge. Dere har kanskje blitt oppfattet som litt umoderne, men gjennom TV-aksjonen ble dere assosiert med det offentlige Norge. Dere

ble bokstavelig talt tatt inn i varmen. Det ligger stor prestisje i å få den årlige TV-aksjonen.

– Det å satse på barn og unge i TV-aksjonen var smart. Å jobbe opp mot denne gruppen skaper stor forståelse og aksept. Jeg stusset litt over at TV-kampanjen hadde sin egen logo, Blå Kors burde profilert sin egen logo enda sterkere.

– Er ikke navnet Blå Kors og logoen med det blå korset på hvit grunn egentlig utgått på dato?

– Neida, jeg liker navnet, jeg. Det linkes gjerne opp mot Røde Kors som er et enda sterkere merkenavn. I mine øyne er navnet tidløst. Assosiasjonene til organisasjonen er kanskje ikke like god, noe som skyldes at dere har vært for dårlig kjent utad. Folk flest har ikke – i alle fall ikke før TV-aksjonen – fått med seg hva dere gjør for barn og unge og for mennesker som har blitt spilleavhengige, sier Rølvåg som får full støtte fra Geir Gundersen når det gjelder navnet.

VIL BRUKE NAVNET MER. – Navnet Blå Kors gir et fortrinn. Jeg har alltid ment det, men har vært usikker på om jeg hadde rett. Nå er jeg sikker, og jeg tror Blå Kors-navnet i fremtiden vil bli enda sterkere knyttet opp mot de mange institusjonene vi driver, sier Gundersen.

Merkevareeksperten, Ole Morten Rølvåg, mener Blå Kors burde ha gode muligheter til å markere seg ytterligere i mediebildet.

– Blå Kors og andre kristne organisasjoner har ofte et bedre utgangspunkt enn andre når det gjelder å markedsføre seg selv. De er vanligvis

Blå Kors og andre kristne organisasjoner har ofte et bedre utgangspunkt enn andre når det gjelder å markedsføre seg selv. De er vanligvis ikke så gode på markedsinnsikt, men har en stor grad av selvinnsikt.

ikke så gode på markedsinnsikt, men har en stor grad av selvinnsikt. Blå Kors må gjøre budskapet sitt relevant for folk flest. Det er også viktig at organisasjonen greier å «selge» seg ovenfor sine egne medarbeidere. Det er nødvendig for at markedet skal forstå budskapet. Blå Kors har et meget godt produkt, utfordringen er å selge det.

– Mitt råd er at dere må være kjappe. Folk har kort hukommelse, og det tar dessverre ikke lang tid før de har glemt hele TV-aksjonen og bakgrunnen for den. Blå Kors sin virksomhet bygger på et kall og et sett med verdier dere for all del må holde fast ved. Visjonene endrer seg, men kallet organisasjoner som Blå Kors har må aldri endres, sier Rølvåg.

DETTE ER BLÅ KORS ANNO 2009

Blå Kors er en felleskristen, diakonal organisasjon som fremmer rusfrihet. Ved siden av et forebyggende og holdningsskapende arbeid driver Blå Kors 38 diakonale virksomheter i 14 fylker. Organisasjonen har 2 530 medlemmer. Blå Kors er også en paraplyorganisasjon for 25 landsomfattende kristne organisasjoner og trossamfunn.

Over 1000 mennesker arbeider i Blå Kors. Organisasjonen søker å etablere og videreutvikle en rekke forskjellige tiltak for mennesker med rusrelaterte problemer, blant annet rehabiliteringstiltak, oppfølgingstiltak, bo- og omsorgstiltak, trenings- og utfordringstiltak, avrusningstiltak, krisesentre og videregående skoler.

Blå Kors har et profesjonelt fagmiljø. De ulike behov hos brukerne søkes dekket i nært samarbeid med relevante private og offentlige instanser. Ved alle Blå Kors' virksomheter markeres den kristne verdiforankringen.

Blå Kors utgjør et landsomfattende nettverk som bidrar til å hjelpe rusbrukere og deres pårørende til et bedre liv.

Medlemmene i Blå Kors er engasjert i forskjellige typer frivillig arbeid, for eksempel gjennom tiltak som «Barnas Stasjon». Ved hjelp av frivillige drives også kontaktsentre og kafeer som fanger opp dem som faller utenfor det offentlige hjelpeapparat. Lokale Blå Kors-foreninger finnes flere steder i landet.

Våre medlemmer bidrar også økonomisk til Blå Kors sitt arbeid. Gjennom større prosjekt som «Rus – Oppvekst – Kirke» (ROK) arbeider Blå Kors for å forebygge rusproblemer ved å redusere forbruket av rusmidler i Norge. Blå Kors Norge samarbeider med en rekke andre Blå Kors-organisjoner i Afrika, Asia og Sør-Amerika gjennom Blå Kors Internasjonale Forbund (IFBC).

BRA Å DROPPE AVHOLDSKRAVET. Kommunikasjonsrådgiver Simen Darre i JKL Group jobber med strategisk kommunikasjon. Han synes i motsetning til kollega Rølvåg at Blå Kors-navnet bør byttes ut.

– Det positive er at det er et veletablert navn. Men det høres traust ut for mange av oss som står utenfor organisasjonen. Jeg synes også designet dere bruker og profilen trenger en aldri så liten modernisering. I alle fall hvis målet er å nå nye grupper, sier Darre som også har merket seg at Blå Kors har gjort endringer på medlemskriteriene.

Som kjent er avholdskravet tatt bort for medlemmer i Blå Kors. Darre mener dette er et helt riktig steg å ta hvis Blå Kors ønsker å nå nye medlemsgrupper.

– Verdier må være viktige, men det er en kjensgjerning at avholdsfolket utgjør en smal gruppe i samfunnet. Det er viktig å ikke bli assosiert med totalavhold. Dere får gjort mye mer ved å vise åpenhet mot de som støtter saken deres, men som samtidig kan tenke seg å ta et glass vin, sier han.

BRUK MEDIA BEVISST. Bevisst bruk av medier må bli et satsingsområde. Det er viktig å vises. Og i følge Simen Darre er Blå Kors en organisasjon med et stort mediepotensiale. Han synes fjorårets Blå Kors-undersøkelse med hyppige medieoppslag var et vellykket fremstøt.

– Sats på PR. Lag saker og få dem ut i media. Det ligger massevis av muligheter i det feltet dere jobber. Jeg tror også det er viktig å variere satsingsområdene. Det å sette barn i fokus var vellykket. Neste gang kan dere sette søkelyset på for eksempel arbeid og rus. Vis at dere har et bredt satsingsområde, sier Darre.

Han viser også til en tendens som nå gjør seg gjeldende i norske bedrifter. Det har blitt vanlig å la arbeidstakere engasjere seg i ideelle bedrifter. TV-aksjonen viste hva NRK-ansatte kunne gjøre for Blå Kors. Statoil-, Hydro og Telenor-ansatte kunne for eksempel gi noen timer i uka og jobbet frivillig i russektoren.

KJENNER BLÅ KORS... En reklamemann som kjenner Blå Kors er kommunikasjonsrådgiver Pål

Heldaas i Mørland & Johnsen. Heldaas Var med på å legge strategien foran TV-aksjonen i fjor. I forkant sjekket han blant annet folks kunnskap om Blå Kors.

– TV-aksjonen endret utvilsomt folks oppfatning. Så bred eksponering over så lang tid gav selvsagt økt kunnskap i befolkningen. Men dette varer jo ikke over tid. Vi glemmer fort hvis oppmerksomheten ikke vedlikeholdes.

– Mange av de jeg har snakket med visste ikke hvor stort omfang Blå Kors' arbeid med barn og unge hadde. Ved å sette fokuset på denne gruppen forenklet vi problematikken. Det er ingen tvil om at Blå Kors gjorde rett da de satte fokuset på barn, sier Pål Heldaas.

I likhet med de fleste Rusfri har snakket med ser Heldaas positivt på navnet Blå Kors.

– Den er ikke like sterkt som Røde Kors, men det har blitt et godt og innarbeidet merkenavn. Navnet holder godt i dagens mediesamfunn.

Heldaas kjenner godt til den lange og til dels heftige diskusjonen rundt medlemskriteriene i Blå Kors. I likhet med de fleste som ser Blå Kors utenfra tror han Blå Kors gjorde lurt i å lempe på kravene.

– Tidligere var jo nesten hele befolkningen eliminert i forhold til medlemsskap. Ansvarlighet og reduksjon har derimot en sterk forankring i befolkningen. Jeg har inntrykk av at en stor del av befolkningen aksepterer en strengere ruspolitikk.

Han mener det er viktig å løfte rusdebatten ut i mediene. Han mener også at der er en oppgave Blå Kors har alle muligheter til å mestre.

– Jeg er ikke i tvil om at redaksjonene er svært mottagelige for Blå Kors-stoff.

– Har Blå Kors gjort et lurt valg når de har valgt navnet «Blå Kors-magasinet Rusfri» som navn på det nye tidsskriftet sitt?

– Navnet er sterkt preget av fusjonen mellom Rusfri og Blå Kors. Det er et inkluderende navn. Navnet setter seg nok etter hvert, men dere ender vel opp med ett av de to navnene, sier Pål Heldaas.

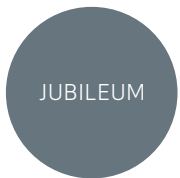

– Vær kjappe og utnytt ettervirkningene av TV-aksjonen er rådet fra Ole Morten Rølvåg, managing partner i Generator Group.

GENERALSEKRETÆR
Geir Gundersen mener at TV-aksojen har forsterket merkenavnet Blå Kors.

Omsorg og fellesskap i 100 år

I 1909 var tiden inne til etableringen av en landsomfattende Blå Kors-organisasjon i Norge. Bakgrunnen var nødvendigheten av å stå sammen om etableringen av organisasjonens aller første «kurhjem» for alkoholikere på Eina på Vestre Toten.

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST
BLÅ KORS ARKIV FOTO

I år feirer Blå Kors Behandlingssenter Eina (tidl «Blåkorshjemmet») 100 år. Jubileet skal feires i mai. I mellomtiden spør vi: Hvordan foregikk opprettelsen av Blå Kors' aller første behandlingssenter?

Protokollene viser at allerede i sitt første virkeår tok Blå Kors opp tanken om «kurarbeid».

I et referat fra Blå Kors' første medlemsmøte 3. september 1906 i heter det:

«Styret for Det Blaa Kors indgaar til Bestyrelsen for Kristiania Indremission med en anmodning at denne foretager de nødvendige Skridt til at indbyde Represantanter fra de forskellige Afholdsorganisationer i Kristiania til et Fællesmøde med Det Blaa Kors til drøftelse av hva der fra disse Organisationers side bliver at foretage med Hensyn til Oprettelse af et eventuelt Drankerhjem på Ørje.»

Pust ut... Foreningen viser i sitt vedtak til statens festningsverk ved Ørje som var blitt fraflyttet i pakt med Karlstad-forliket i 1905. Noe samarbeidsinitiativ ble ikke tatt i første omgang, men på et stort møte i Calmeyergatens misjons-hus noe senere ble det talt varmt og begeistret om opprettelsen av et kursted. Kveldens kollekt til formålet viste at Blå Kors-folket ønsket handling.

TO TILBUD. Så, nesten samtidig, fikk Blå Kors' sentralstyre i hovedstaden to henvendelser: et tilbud om kjøp av en større eiendom, Nordre Teiterud gård ved Einavannet på Toten – og en henvendelse fra en komité nedsatt av Den norske lægeforening. Komitéen hadde fått overdratt statens bygninger på Ørje og ønsket samarbeid med Blå Kors om opprettelse av et «drankerhjem».

Leder for Blå Kors sentralstyre, Ole St. Isene, deltok på en konferanse på medisinaldirektørens kontor hvor alle interessenter var samlet, representanter for det offentlige, representanter for legekomitéen og representanter for de forskjellige avholdsorganisasjonene. Isene sa på møtet

at til tross for organisasjonens beskjedne størrelse måtte Blå Kors fremme ett ufravikelig krav som forutsetning for deltagelse: at kuranstalten ble ledet «på kristelig grunnlag og etter kristelige prinsipper overensstemmende med Blå Kors' lover». Svaret fra det offentlige, representert ved medisinaldirektøren, var at man ikke kunne innlate seg på «å ta standpunkt i religiøse spørsmål eller premiere bestemte religiøse oppfatninger». Den 10. september 1908 besluttet så et samlet sentralstyre i Blå Kors at organisasjonen ikke kunne delta i samarbeidet med legeforeningen. Beslutningen ble gjort med stort alvor. «Vi var fullt oppmerksom på de mange og store fordeler det ville ha for oss å gå sammen med legene om løsningen av denne sak, men vi våget ikke å tilsidesette de prinsipielle linjer og særlige bestemmelser i våre lover,» skrev Isene senere.

ET HJEM. Så ble det altså Nordre Teiterud gård, 12 km fra Eina stasjon og 400 m overhavet, som skulle bli stedet der Blå Kors etablerte sin første institusjon, «Blåkorshjemmet». Hovedbygningen var ny med halvannen etasje. Prisen var 14.000 kroner, og kjøpekontrakten ble signert 28. november 1908. Samme år fikk Blå Kors sitt første statsbidrag på hele 375 kroner. Styret besluttet at 300 kroner skulle anvendes til Blåkorshjemmet.

Det var langt fra noe luksuriøst hjem som 1. april 1909 tok i mot de to første pasientene. Men bak lå mye blod, svette, tårer, bønn, kjærlighet og offer fra datidens 600 Blå Kors-medlemmer. Her skulle vekten ligge på det å være et hjem mer enn å være en anstalt. Røde Kors-søster Abigael Vedeler ble hjemmets første bestyrerinne og Karl Oddestad den første gårdsbestyreren. Hjemmet hadde plass til 9 pasienter, og det tok ikke lang tid før alle plassene var opptatt. Blå Kors' hundreårige historie som institusjonseier og -drifter i samarbeid med det offentlige kunne ta til.

Kilder: Olav Hamran m fl: Himmel og jord i bevegelse (Press 2006) Blåkorshjemmet gjennom 75 år (Blå Kors Norge 1984)

100 ÅR MED RUS-BEHANDLING

I år feires 100 år med rusbehandling i regi av Blå Kors. Her er noen milepæler etter 1909:

1949 Lolandshemen (Vennesla) (i dag Loland Behandlingssenter) får off autorisasjon som kursted

1957 Skogliheimen (i dag Askøy Blå Kors Klinik) etableres

1958 Blå Kors Tilsynshjem i Tønsberg blir kursted – får status som klinikk 12 år senere

1958 Blå Kors Klinik Oslo (i dag Blå Kors Senter) blir etablert – poliklinikk to år senere

1963 Blå Kors Sosialhjem Haugesund (i dag Hauland A-senter) etablere

1970 Håkøya Helseheim og Skattøra Klinik og Tilsynshjem, begge i Tromsø, etableres

1976 Blå Kors Klinik Drammen (i dag Bragernes Behandlingssenter) etableres

1977 Blå Kors Klinik Trondheim (i dag Lade Behandlingssenter) etableres

1977 Borgestadklinikken Skien etableres

1978 Blå Kors Sosialbygg Bergen etableres

1988 Blå Kors Basissenter Sandnes (i dag Blå Kors Poliklinikk) etableres

1991 Østfoldklinikken (Onsøy) etableres

1995 Blå Kors Behandlingssenter Kristiansand blir Blå Kors Halvveisbus

2003 Duedalen Rehabiliteringssenter i Rogaland overtas av Blå Kors

Livet har vært som en jo-jo for 52 år gamle Svend Ola Kleven. Trafikkskadd for 22 år siden, så 20 etter hvert aktive år i rullestol før han ble rammet av hjerneslag i fjor vår. Hans historie har rørt tusenvis av ungdommer i Hedemark og Oppland. Foto: Tor-Steinar Jorem

– Flaks at jeg bare rammet meg selv

PROMILLE

For 22 år siden tok Svend Ola Kleven et par-tre pils for mye rett før han skulle kjøre bil. Han glemte i tillegg sikkerhetsbeltet. Det skulle bli hans livs største tabbe. En kort kjøretur, og livet hans tok en helt ny vending. En alvorlig bilulykke resulterte i at han ble lam fra livet og ned.

AV TOR-STEINAR JOREM TEKST

52-åringen var av det spreke slaget, og kunne bruke beina sine til å gå, sparke fotball eller ta en svingom. Plutselig var han helt avhengig av rullestol. Allerede året etter ulykken ble han skilt, men han har i ettertid hatt kjempegod kontakt med barn og barnebarn.

Hele historien kunne vært dønn trist, uten lyspunkt. Men heldigvis kom lyspunktene også. Vi lar pensjonert Dokka-lensmann Jan Kolbjørnshus fortelle:

– Svend Ola og jeg har besøkt samtlige videregående skoler i Oppland. Han har fortalt elevene at uflaks rammer tilfeldig. Han har fortalt dem hva et par pils kan føre til. Han har bokstavelig

talt brukt seg selv som eksempel. Vi har møtt rusen år etter år, og jeg vet at Svend Ola har betydd enormt mye for mange unge skoleelever. Det har aldri vært alvorlige russeulykker på de skolene vi har besøkt, sier han. En bedre attest kan knapt nok et menneske få.

Da Rusfri møtte Svend Ola på Hovli Sykehjem i februar var han langt nede igjen. I mai ble han rammet av hjerneslag. Nå er målet å komme seg tilbake til boligen sin. Om han når målet sitt vet han ikke sikkert.

HAR EN DRØM OM... – Det å hjelpe andre har gitt meg mye. Jeg har en drøm om å få stå foran

elevene en gang til. Men jeg vet ikke. Akkurat nå synes jeg verden er urettferdig, sier Svend Ola stille.

52-åringen snakker om flaks og uflaks. Det var uflaks og dumt å sette seg bak bilen lørdag 18. juli 1987. Men han føler at han har hatt flaks også.

– Ulykken rammet heldigvis bare meg selv. Jeg kjørte av veien, jeg traff heldigvis ingen andre. Det var flaks. Flaks var det nok også at jeg kunne bruke ulykken til noe positivt. Jeg er helt sikker på at min historie har fått andre til å våkne, sier han.

Han husker det som skjedde da han kjørte utfor veien i Reinsvoll i Vestre Toten. Han husker

det egentlig altfor godt:

– Jeg hadde aldri tidligere kjørt etter å ha drukket alkohol. Jeg tok sjansen og håpet det ville gå bra. Bilbelte brukte jeg alltid, bare ikke da. Kanskje det var en sammenheng.

– Jeg fikk sleng på en grusvei, og til slutt veltet bilen rundt. Jeg ble kastet ut av bilen, havnet på en stein og brakk ryggen. Med en gang skjønte jeg hva som hadde hendt. Det var en voldsom opplevelse å oppdage at beina ikke ville mer. Jeg lå sju måneder på sykehuset. Fengsel slapp jeg, kanskje de mente jeg hadde fått straff nok, sier han.

Det var her lensmann Jan Kolbjørnshus kom inn i bildet. Den daværende lensmannsbetjenten var svært interessert i forebyggende arbeid, og var hele tiden på jakt etter nye innfallsvinkler. Han så raskt potensialet i Svend Olas historie.

ÅPEN – ETTER HVERT.

– I starten ville han ikke snakke om at han hadde drukket noen flasker pils før han satte seg inn i bilen. Den delen av historien ville han holde for seg selv. Jeg satte som krav at han skulle være helt åpen om fyllekjøringen. Historien hans krevde nemlig det. Det kostet Svend Ola svært mye, men han gikk med på det, forteller Kolbjørnshus.

Tittelen på rollespillet/foredraget ble «Mitt møte med trafikkofferet». Lensmannen fortalte en historie om en mann i 30-årsalderen. Han fortalte enkelt og brutalt. Så slukket de lyset, og da det ble slått på igjen var Svend Ola på plass i rullestolen sin. Han var offeret historien fortalte om. Foran ham satt elevene mer eller mindre sjokkerte. Den brutale historien var virkelighet. Jan Kolbjørnshus kan ikke få fullrost Svend Ola Klevens innsats høyt nok.

Svend Ola bekrefter Kolbjørnshus versjon. Han

syntes det var ubehagelig å innrømme at han hadde kjørt bil i påvirket tilstand, men i ettertid er han glad for at han våget.

DET BLE STILLE. – Vi laget et rollespill rundt historien min. Jeg fortalte om ulykken, og om hvilke konsekvenser det kan få å kjøre påvirket og uten bilbelte. Det ble alltid helt stille når jeg fortalte. De lyttet, og jer er overbevist om at historien jeg fortalte hadde stor virkning. Det var ikke bare ord de hørte. At jeg fikk oppleve å møte elevene på denne måten gjorde det lettere for meg å komme gjennom den tunge tida etter ulykken, sier Svend Ola som har vært sterkt engasjert i Landsforeningen for trafikkskadd – både som medlem og lokallagsleder.

Helt fram til mai i fjor greide 52-åringen seg godt på egen hånd. Han hadde egen bolig, kjørte glad og fornøyd rundt i sin egen tilpassede bil og hadde også et arbeid å gå til. Han hadde lært seg å leve med en underkropp som ikke fungerte. Hjerneslaget ble en nedtur han sliter med å komme seg gjennom. I dag må han ha hjelp til det aller meste.

– Hva er budskapet ditt til de som vurderer å sette seg bak rattet etter et par pils?

– Kast bilnøkkelen eller gi den til en venn som er edru. Selv om jeg tok et feil valg selv, synes jeg det er utrolig at folk ikke skjønner hva kombinasjonen alkohol og bil kan føre til, forteller han.

NYTT SYN PÅ ALKOHOL. 52-åringen fikk et nytt syn på alkohol etter at han begynte å reise rundt på skolene i Oppland og Hedmark.

– Jeg fortalte historien min til skoleelevene, og jeg var tydelig på hva rus kunne føre til. Da er det viktig at det jeg gjør i praksis samsvarer med det jeg sier. Også foreldrene må komme på

Svend Ola Kleven har i mange år vært aktiv i Landsforeningen for trafikkskadd. Her tenner han et fakkelt for de mange trafikkoftene.

Sammen med lensmann Jan Kolbjørnshus har Svend Ola Kleven advart ungdommer mot kombinasjonen alkohol og trafikk.

Faksimile fra avisa Samhold dagen etter ulykken.

banen i forhold til ungene sine. Det er viktig at de kan stille opp når ungdommen skal ut i helgene. Kjør dem og hent dem. Men jeg har inntrykk av at mange foreldre ikke er i stand til å hente ungene sine i helgene, sier han.

Svend Ola Kleven skulle ikke sittet her i stolen sin på Hovli Sykehjem. Det er ikke plassen hans. Han skulle satt seg inn i bilen sin. Sturt bil, gass og bremser med hendene sine, og kjørt ut til en eller annen videregående skole. Historien om den da 30 år gamle bilisten er alt for viktig til å gå i glemmeboka.

FAKTA OM RUS OG TRAFIKK

I 2001-2002 omkom det 344 bilførere i Norge. Alkohol eller andre rusmidler kan ha vært en medvirkende årsak i nærmere to tredeler av disse ulykkene. 92 av dødsfallene var såkalte eneulykker, og 64 prosent av disse førerne var ruspåvirket.

Et svært forsiktig estimat viser at mer enn en av tre fatale trafikkulykker i EU skyldes alkohol. Det er stor kjønnsforskjell, med 15 000 omkomne menn mot 2000 omkomne kvinner i året. Blant disse er det årlig nærmere 10 000 fotgjengere, passasjerer og ikke-påvirkede førere som blir drept på grunn av at andre kjører i fylla.

WHO har beregnet at for Europa er 45 prosent av menns og 18 av kvinners uførhet en følge av trafikkulykker som skyldes alkoholrus. Å senke promillegrensen fører til mindre alkoholpåvirket kjøring og reduserer også alkoholrelaterte veitrafikkulykker.

Norge innførte 0,2 promillegrense i 2001. Politiets statistikk viste samme år 22 prosent nedgang i overtredelse av promillegrensen, sammenlignet med året før.

De mest solide tall som sammenligner alkoholkonsentrasjon til bilførere innblandet i ulykker med alkoholkonsentrasjon til bilførere som ikke er involvert i bilulykker, gir 38 prosent økt risiko for ulykker ved promille på 0,5, og 5 ganger så stor ulykkesrisiko med promille på 1,0.

(Kilde: AV OG TIL)

Butikkmedarbeider Linda Carlsson setter ut de siste barneartiklene.

Sverre Paulsen viser fram utvalget med brukte bøker.

Langs butikkreolene på Træleborgodden

Hovedlageret på Mjøllost

På Mjøllost gård i Sandefjord driver den lokale Blå Kors-foreningen et bo- og arbeidstrenings-tilbud. Et av aktivitetsområdene er drift og vedlikehold av hovedlageret til Blå Kors butikkjede som er under utvikling i det søndre Østlandet. I tilknytning til lageret drives også et utsalg. Sigurd Bylund (46) har vært ansatt av Sandefjord Blå Kors-forening siden oktober 2006 som daglig leder. Han gleder seg over samarbeidet som er kommet i stand rundt butikkdriften i Blå Kors. Sigurd forteller også at visjonene og planene er mange for den videre utnyttelse av vakre Mjøllost gård. Gården kan egne seg

NYTT OG
BRUKT

Det er mandag morgen og snøen laver ned over Tønsberg og Træleborgodden. Sverre Paulsen har nettopp åpnet Blå Kors' brukt-og-nytt-butikk, og dagens første arbeidsoppgave er måking av inngangspartiet. Inne er vaffeljernet og kaffetrakteren under oppvarming. Butikken i Tønsberg, Blå Kors' første i sitt slag, er om få dager inne i sin femte driftsmåned.

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST OG FOTO

Butikken holder oppe mandag, tirsdag, onsdag og fredag fra 10 til 16, torsdag fra 10 til 18 og lørdag fra 10 til 14. En entusiastisk innsats fra hele 25 frivillige gjør det mulig. På torsdag og fredag kommer en bil med sjåfør og hjelpesmann fra hovedlageret på Mjøllost i Sandefjord for å lever og hente inn varer til Butikken. Pågangen fra mennesker som kan tenke seg å gi bort klær, dekketøy eller møbler til Blå Kors har vært upåklagelig siden oppstarten i november i fjor, forteller lagersjef Sverre Paulsen.

Sverre sier at kundene som stikker innom representerer alle samfunnslag og aldersgrupper. – Folk synes det er hyggelig å høre at det er Blå Kors som eier butikken og som sitter igjen med overskuddet. Ofte gir folk mer for varene enn det som står på prislappen, smiler han.

GODT FØRJULSSALG
Regnskapene viser at Butikken i Tønsberg solgte

varer for til sammen 130.000 kroner i november og desember. Et strålende resultat, mener Sverre. – Men etter jul bremsset salget noe opp. I februar har det i snitt vært solgt for 2.000 kroner daglig.

– Hvem er de frivillige som du har med deg? spør vi mens Sverre skjenker kaffe og en av medarbeiderne er i ferd med å selge et stuebord.

– Her stiller folk opp som har en eller annen form for Blå Kors-tilknytning fra før, men også mange som ikke har det. Vi er en god del pensjonister, men representerer ellers et alderspenn fra 30 til 80. Folk gir av sin arbeidskraft etter som de har mulighet og overskudd. I snitt jobber folk ca 6 timer i uka.

Butikken ligger et stykke utenfor Tønsberg sentrum, men er nærmeste nabo til Biltema. Det avgir en god del «stikk-innom»-kunder. Vi fikk ta en tur mellom reolene i de lyse og trivelige lokalene. Noe av det vi så finner du på disse to sidene.

Frivillige på plass i Blå Kors-butikken: (fra v) Per Marius Helgesen, Reidun Haram, Linda Carlsson og Sverre Paulsen.

Butikkmedarbeider Bård ønsker velkommen til Blå Kors-butikkens lagerutsalg.

Sigurd Bylund ser an Butikkens velfylte hovedlager på Mjøllost.

Blå Kors-medarbeiderne
Inger Lise Leite(th.) og
Tina Fagerhus Brodal kan
fortelle at konfirmanter
er en av målgruppene
for det forebyggende
arbeidet i Blå Kors.

Blå Kors utfordrer konfirmantene

KONFIR-
MANTENE

– Fyllekulturen blant ungdom, er den på retur, eller? De to Blå Kors-medarbeiderne Inger Lise Leite og Tina Fagerhus Brodal er spørsmålsstillerne; svarerne er 27 14-åringere som i løpet av våren skal konfirmeres i Skatval kirke i Nord-Trøndelag.

Skatvalskonfirmantene
vet at de står foran
viktige valg. Sogneprest
Inge Heierdahl synes det
er viktig å sette temaet
rus på timeplanen i
undervisningen.

AV **TOR-STEINAR JOREM** TEKST
BJØRN FULDSETH FOTO

Stemningen er litt trykket i starten, og svaret sitter litt langt inne. Noen svarer forsiktig «ja», noen «nei» mens andre er ærlige nok til å svare «vet ikke.»

Inger Lise og Tina fyrer løs med flere spørsmål. «Er narkotika like vanlig som alkohol», «er Norge en alkoholversteing», hvorfor drikker noen mens andre velger å la være». 14-åringene svarer fornuftig. De har peiling på temaet.

Konfirmasjonen er for mange inngangsbilletten til festmiljøet. Først en fest i kirka – så er det «lov» å gå på en heidundrende bygdefest. Før den tid er det rett og slett uaktuelt.

Rusfri hiver seg med og stiller følgende spørsmål:

IKKE BYGDEFEST ENNÅ. – Har noen av dere vært på en skikkelig bygdefest?

– Nei, men spør du oss i høst er det kanskje

noen som svarer ja, sier en av dem. Det er ingen av dem som rekker opp hånda og svarer ja.

– Men har dere vært fulle noen gang, spør vi. Ingen hender i været denne gangen heller. Bare en som forsiktig antyder at situasjonen kanskje er en annen utpå høstparten en gang.

Skatvalspresten Inge Heierdahl er også med i diskusjonen. Han har fulgt ungdommene under hele konfirmasjonstida, og han setter helt tydelig pris på gjengen sin. Ungdommene er meget spente når han skal fortelle om sitt forhold til rus.

– I dag sier jeg tvert nei rett og slett fordi jeg er solidarisk med alle de som sliter med alkohol. For meg var det et naturlig valg da jeg ble en kristen og senere prest, sier Inge Heierdahl.

En av konfirmantene, Erling, svarer følgende da vi spurte om det var fornuftig å starte festlivet allerede i sommer.

– Tja, vi vet jo at det er slik for mange. Men

strengt tatt har vi ikke blitt så mye eldre bare fordi vi har blitt konfirmert. Det er ikke noe som skjer over natta, liksom. Er du for ung som 14-åring er du strengt tatt like ung helga etter konfirmasjonen også.

Inger Lises og Tinas råd om å vente litt til høres egentlig fornuftig ut for skatvalskonfirmantene. Det er kanskje ikke så dumt å bruke et par undervisningstimer til å tenke grundig gjennom saken...

DETTE ER «FESTEN». Valg ble temaet da Blå Kors hadde rusdag med konfirmantene. ROK-filmen «Festen», dannet utgangspunkt for praten, og den filmen handlet mye om valg og roller. Skal jeg på fest, skal jeg ikke på fest. Skal jeg drikke, eller skal jeg ikke drikke. Hva må jeg gjøre for å passe inn?

I «Festen» møter vi tre ungdommer: den sær-

deles miljøbevisste «drivhusfreaken» Tyra som er tøff nok til å mene hva hun vil, Maren som er opptatt av å passe inn i vennegjengen, og Stian, som er mest opptatt av å være seg selv. Han skjønner ikke poenget med å gå på fest for å drikke. Men så er han avstandsforelska i Maren, da. Disse tre stilles overfor ulike valg i hverdagen, valg som viser seg å få store konsekvenser.

– Hvorfor er vi så opptatt av roller, spør Tina og Inger Lise?

– For å komme inn i et miljø vi har lyst til å være med i, kanskje, foreslo en av gutta.

Slik fortsatte spørsmålene og svarene. Og det finnes knapt nok dumme svar på et såpass stort og uoversiktlig tema.

FRA RUSFRI TIL BLÅ KORS. Inger Lise og Tina er helt ferske i Blå Kors-sammenheng. Begge kommer fra Rusfri, og ble dermed Blå Kors-

ansatte som en følge av fusjonen. Tina skal først og fremst jobbe med informasjon mens Inger Lise har forebygging som arbeidsområde.

– Arbeid som dette kommer til å bli et satsingsområde i Blå Kors. Vi ønsker å jobbe opp mot de unge, og vi vil inn i kirka. I Rusfri har vi jobbet slik lenge, og vi tror det er mulig å videreføre dette arbeidet i Blå Kors, sier Tina og Inger Lise.

Temaet rus møter elevene også på skolen. Lærerne er innom det, politiet dukker opp for å snakke om problematikken; og sist men ikke minst, det er et tema på fritida. I konfirmantida også. Det er her Inger Lise og Tina kommer inn.

– Vi vil at dere skal vente lengst mulig med å debutere. Det er veldig viktig for dere å ta de rette valgene, sier Inger Lise og forklarer samtidig hvorfor det er fornuftige grunner for at aldersgrensen for å kjøpe alkohol er satt til 18 år.

LIKER IKKE KOPLINGEN. Presten, Inge Heierdahl, har vært prest i Skatval i flere år, og han tror nok at noen kan gå på bygdefest etter konfirmasjonen. Men han poengterer at flertallet er svært forsiktige også etter konfirmasjonen. Årets kull tror han har mot nok til å velge rett.

– Jeg er glad for den posisjonen konfirmasjonen har på Skatval, men jeg har aldri likt tanken på at noen ser på dette som et klarsignal for å gå på bygdefest. De to tingene har jo egentlig ingenting med hverandre å gjøre.

Skatvalspresten synes det er fint å få litt ekstra støtte fra de to Blå Kors-medarbeiderne når temaet rus dukket opp på timeplanen.

– Filmen syntes å engasjere konfirmantene. De kjedet seg ikke, de ville sett mer...og det er ikke verst. Jeg tror også at den kan brukes i samlinger hvor lederne ikke har den ruskompetansen Inger Lise og Tina har, sier Heierdahl

Magasinet i ny form

AV **STEINAR GLIMSDAL** ANSVARLIG REDAKTØR

Magasinet du holder i hendene er et ektefødt produkt av «Nye Blå Kors». På skuldrene av «Blåkorsbladet» og magasinet «Rusfri» (tidl. «Vardevakt») står nå «Blå Kors-magasinet Rusfri» fram.

Dette nye magasinet skal være en pågående, inkluderende, etterrettelig, varm og menneskelig røst på rusfeltet. Vi ønsker å ha slagkraft utad og samtidig skape stolthet og en god identitetsfølelse innad – hos Blå Kors' individuelle og kollektive medlemmer, hos våre frivillige og hos våre ansatte. Vi skal legge vekt på interessante portrettintervjuer og informative reportasjer som kaster lys inn over rusfeltet fra en mangfoldighet av vinkler. Vi skal nytte farger, foto og grafiske effekter i en moderne layout som gir luft og rom for ettertanke, i en layout vi håper vil falle i smak hos deg som leser. I år har vi planlagt å

gi ut fire nummer, men vi har ambisjoner om å komme ut med 5 og etter hvert 6 nummer årlig.

Redaksjonen i Blå Kors-magasinet Rusfri er innstilt på å produsere et magasin med hovedvekt på reportasjer og artikler som reflekterer meningers mot innen rusfeltet – og som beskriver engasjement og innsats både på det frivillige planet og innen det mangfoldige institusjonsbaserte arbeidet. Vi ønsker et magasin med plass både for debatt- og faginnlegg. Vi vil speile Blå Kors-arbeidet i inn- og utland, og ha et våkent øye for hvordan rusmisbruk kan ødelegge barns og unges oppvekst. Skal vi lykkes vil det avhenge av engasjement og tips også fra deg som leser.

Kjære leser, velkommen til et spennende samarbeidsprosjekt!

Steinar Glimsdal
Redaktøren

Tina Fagerhus Brodal
Redaksjonssekretæren

Tor-Steinar Jorem
Journalisten

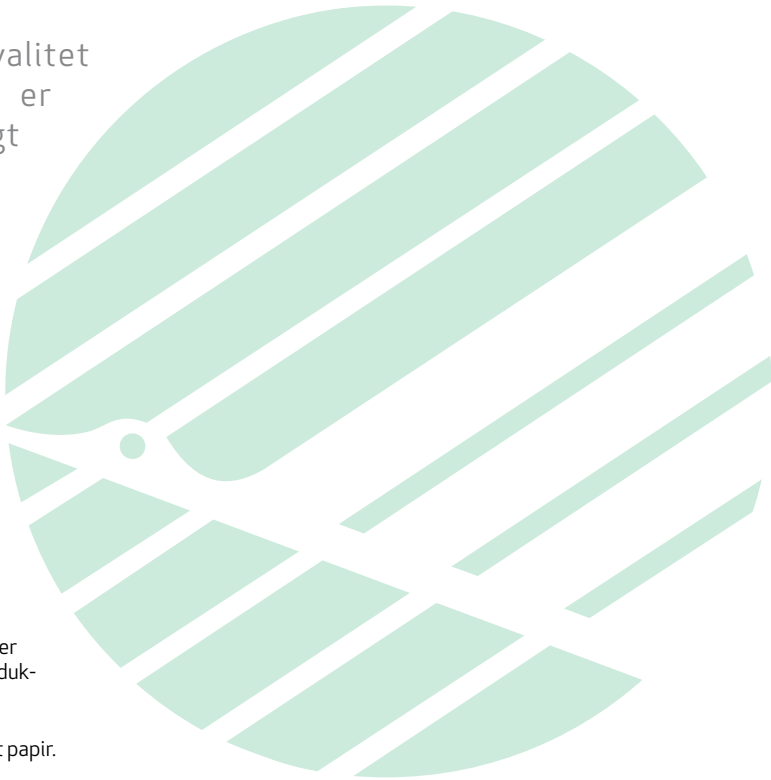
Grøset – en miljøvennlig samarbeidspartner

Grøset er en grafisk bedrift, der høy kvalitet og konkurransedyktige betingelser er en selvfølge. Men vi er også noe langt mer enn det – Grøset er en visjon. En visjon om at alle prosesser frem til ferdig trykksak alltid kan gjøres mer miljøvennlig.

Det er derfor vi er Norges absolutt mest miljørennomerte trykkeri. Det er derfor vi ivrer etter å dele våre erfaringer med våre kunder, om enkle grep for å spare miljøet. Det er derfor vi som eneste trykkeri i Norge kan produsere en klimanøytral trykksak. Det er derfor vi er sertifisert etter kravene til Svanemerket, ISO 14001 og EMAS. Vårt miljøfokus gjennom mer enn ti år har gitt oss anerkjennelse og resultater i form av økonomi, miljøbesparelser og bevisstgjøring både internt og eksternt – hos våre kunder og våre leverandører.

Dette handler i bunn og grunn om bevisste valg. Vi i Grøset lover deg kvalitet i alle ledd og jakter stadig på å forbedre våre produksjonsprosesser.

Blå Kors magasinet Rusfri er trykket hos Grøset på Svanemerket papir.

IDENTICON ER EN STOLT SAMARBEIDSPARTNER

Våre fagområder er
design og layout
identitetsutvikling
webdesign
strategisk rådgivning
illustrasjon

DESIGN SKAPER RESULTATER

En moderne avholdsmann

POLITIET

– Mitt syn på alkohol er moderne og framtidsrettet. Fri flyt av alkohol er gammeldagse greier. Det er trist at mesteparten av politiets ressurser hver eneste helg er bundet opp av rusrelaterte saker. Ingen vet hvor mye politiet bruker på dette hvert år. Jeg skulle likt å se det tallet.

AV TOR-STEINAR JOREM TEKST OG FOTO

Arne Johannessen, leder i Politiets Fellesforbund, kunne godt tenkt seg å se et alkoholregnskap. Han tror folk flest ville blitt sjokkerte hvis de fikk se hva alkoholen kostet samfunnet. I dag blir regninga sendt til blant annet politi, helsevesen og arbeidsgivere. I tillegg kommer «regninga» som aldri lar seg beregne i kroner. Personlige skader og redusert livskvalitet kan ikke måles i kroner.

Arne Johannessen har altså det han selv betegner som et moderne syn på bruk av alkohol. Han fikk det som ung pappa på 26 år.

JENTENE VALGTE FOR HAM. – Jeg hadde en del opplevelser som ung politimann. Det handlet om familievold, overgrep og triste saker hvor rus var blandet inn. Det gjorde noe med meg. Jeg hadde også blitt far til to små jenter. Jeg ville ikke at de skulle se faren sin beruset. Jeg vet hva frykt kan gjøre med barn, og det ville jeg ikke utsette dem for, sier Arne Johannessen som dermed valgte den moderne vei – han ble avholdsmann.

Som både far og politimann mener fagforeningslederen at foreldrenes ansvar må tas på alvor. Han misliker sterkt foreldre som sender med ei flaske vin eller to når ungene skal på fest. Han nekter å tro at dette er den rette måten å

gi ungene gode drikkevaner. Han kaller det heller for langing, og minner om en godt grunngitt aldersgrense på 18 år.

– Mange foreldre svikter. De er ikke klar over hvordan barn reagerer når foreldrene drikker for mye. Barn formidler dårlig tilbake hva de føler. De er først og fremst lojale ovenfor foreldrene sine. Jeg har mange ganger snakket med fortvilte barn som heller oppsøker meg som politimann enn at de snakker med foreldrene sine, sier Arne Johannessen.

Politimannen Johannessen forteller om interessante opplevelser i møte med foreldre.

– På de aller fleste foreldremøtene jeg har vært på er engasjementet stort når temaet er narkotika. Men når jeg utfordrer dem på alkohol og det å være rollemodeller for ungene så senkes blikkene raskt. Det er fordi alkohol er foreldregenerasjonens rusmiddel, sier Arne Johannessen.

Han er overrasket over hvor lite foreldregruppen vet om det miljøet mange av ungene deres oppsøker i helgene.

– Alle som har barn burde meldt seg frivillig som natteravner for å få et innblikk i det som skjer. I dag er det derimot mange som ikke en gang er i stand til å hente ungene sine hvis de

blir bedt om det, sier han.

100 PROSENT ENIG MED STORBERGET. I løpet av vinteren har lederen i Politiets Fellesforbund hatt en rekke verbale trefninger med justisminister Knut Storberget. Da har tema gjerne vært ressursbruken i politiet. Når vi snakker om samfunnsproblemet alkohol er de to rørende enige.

” Jeg vet hva frykt kan gjøre med barn, og det ville jeg ikke utsette jentene mine for.

Begge er profilerte avholdsfolk, og begge har klare og stort sett likelydende meninger om hva som kan og bør gjøres for å redusere problemet. – Storberget og jeg har diskutert dette ofte – og vi er enige. Jeg er glad for at vi i dag har en justisminister som er såpass tydelig på dette feltet, sier han.

Arne Johannessen er overbevist om at politikerne kan gjøre de rette grepene – hvis de tør.

Politiet mangler ressurser. En stor del av de ressursene politiet har går med til å få rusrelatert kriminalitet under kontroll. Foto: Svein Gustav Wilhelmsen

Han trekker frem restriksjoner av ulike slag som både fornuftige og helt nødvendige valg. – Se på Finland. Da de senket prisene økte antall tilfeller med promillekjøring med 20 prosent. Antall voldstilfeller eksploderte og de ble tvunget til å foreta en kursendring.

ENKEL LOGIKK... – Det er jo opplagt at det blir konsumert mindre hvis tilgangen reduseres. Klart du rekker å drikke mer hvis det er åpent en time mer. Det er jo logisk. Vi kan aldri regulere bort alle ulempene med alkohol, men jeg er ikke i tvil om at restriksjoner kan redusere skadevirkningene kraftig. Vi vet at det foregår overskjenking i stor grad. En tøffere skjenkekontroll er helt nødvendig. Det må bli lettere å miste bevilgningen. Det er et paradoks at skjenkenæringen kan dytte mengder med alkohol i folk for så å kaste dem ut i det offentlige rommet. Der må vi overta, sier Arne Johannessen.

Flere store norske byer har gjort forsøk med å redusere skjenketidene med en time. I Trondheim er resultatet at antall voldstilfeller er redusert med 34 prosent. Til studentavisa Under Dusken bekrefter stasjonssjef Ove Sem ved Sentrum politistasjon dette.

– Vi har hatt sterkt fokus på botelegging i

voldssaker, vi har samarbeidet med næringen og vi har hatt kampanjer. Men det er først etter innskrenkningen av skjenketidene at vi ser en nedgang i vold, sa Sem til studentavisa i Trondheim.

Arne Johannessen forteller om likelydende observasjoner i andre byer hvor restriksjoner er innført. Han sliter fælt med å forstå at det likevel er mange politikere som ikke greier å innse sammenhengen mellom tilgang og alkoholskader.

BARE EN DRØM... Avholdsmannen Arne Johannessen hadde egentlig aldri tenkt å flagge avholdssaken utad, men i det siste har han stadig vekk fått merkelappen klistret på seg. Helt ok, mener han selv om den saken.

– Det er jo helt umulig å gjøre alle til avholdsfolk selv om det hadde vært en god drøm... Men jeg er skikkelig lei av hele tiden å måtte forklare hvorfor jeg ikke drikker, mens de som drikker aldri blir spurt om hvorfor de drikker. Det provoserer meg.

– Men også avholdsbevegelsen har gjort feil. De har vært kategoriske og til dels fordømmende. Jeg er ikke i tvil om at det har skremt bort mange som egentlig kunne spilt på lag med dem, sier han.

EN HELT VANLIG POLITIHELG

Vi har klippet politiloggen fra Avisa Nordland en helt vanlig helg. Og her er hva som ble notert de tre første timene etter midnatt – Natt til søndag startet ganske rolig, men det ble hektisk etter hvert, opplyser operasjonsleder ved Salten politidistrikt, Jan Tore Hagnes.

Klokken 01.00: Politiet måtte rykke ut til et utested i Bodø sentrum etter melding om bråk. De involverte ble bortvist og situasjonen roet seg.

01.00: Politiet måtte

roe ned en fest i Bodø sentrum. Festdeltakerne roet seg da patruljen ankom stedet.

01.10: Det ble meldt om slåsskamp utenfor et utested i Bodø. 4-5 personer, alle menn mellom 25-30 år, var involvert. Det skal ha vært en del trusler i forkant og etterkant av episoden. Da politiet ankom roet situasjonen seg og ingen anmeldelser er kommet til nå.

Cirka 02.00: To personer barket sammen på en fest på ungdomshuset på Innvær. Det endte med at en mann i

60-årene ble slått i bakken. Mannen ble tatt med til legevakta, men er ikke alvorlig skadet. Den mistenkte, en navngitt person i 20-årene, er ikke pågrepet ennå. Politiet følger saken opp etter helga.

Like for 03.00: Politiet fikk melding om flere brysomme gjester på to utesteder i Bodø. Situasjonen roet seg noe da politiet ankom, men det endte med at en kvinne i 40-årene ble tatt med i drukken-skapsarresten. – Hun var meget beruset og ikke tilsnakkende, sier Hagnes.

– **Godkjent!** Ja, og vel så det, konstaterte lærer Ronny Lien da han betraktet arbeidet til AP-politikeren.

Nytt verksted – og spesialkurs for AP-representant

Nestlederen i Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, Gerd Janne Kristoffersen (AP), har startet sveiseutdanningen. Første trinn var et to-timers innføringskurs på Aglo videregående skole i Stjørdal. Aglo som fra nyttår ble Blå Kors' fjerde videregående skole.

AV **TOR-STEINAR JOREM** TEKST OG FOTO

– Det er ingen hemmelighet at jeg er tilhenger av en sterk offentlig skole. Men jeg ønsker også plass til de gode private alternativene. Aglo er definitivt en slik skole. Jeg vet at det er en skole som gir et godt tilbud til elevene sine. Den utviklingen jeg har sett på Aglo de siste årene har vært imponerende. Jeg setter pris på skolen deres, sa Gerd Janne Kristoffersen.

AP-politikeren besøkte Aglo i forbindelse med åpningen av det nye verkstedbygget som har kostet tolv millioner kroner. Hun besøkte også Aglo videregående skole for to år siden. Da møtte hun blant annet daværende elevrådsleder Kristine Hølaas.

– Kristine tilbød meg et lynkurs i sveising neste gang jeg besøkte Aglo. Nå er jeg altså her, smilte AP-politikeren som plutselig var utstyrt med både sveiseapparat, hjelm og sveiseklær. Kristine var hyra inn som sveiselærer, og der-

AGLO vgs. – nå også med kurs for stortingsrepresentanter. APs nestleder i Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, Gerd Janne Kristoffersen (t.v.) fikk en leksjon av tidligere Aglo-elev Kristine Hølaas.

TOLV MILLIONER kroner er prislappen på det nye sveise- og snekkerverkstedet på Aglo som ble åpnet i januar.

med startet Aps fremste skolepolitiker sveiseutdanningen sin.

PREISJONSARBEID. – Jeg har sett folk sveise, men det er absolutt første gang jeg sveiser selv. Dette er jo et presisjonsarbeid, og jeg må innrømme at det er litt vanskelig, smilte Kristoffersen midtveis i økta.

Avdelingsleder Edvin Melandsø er godt vant med å evaluere sveiseelever, og vi lot ham selvfølgelig få bedømme Kristoffersens arbeid.

– To timer med sveiseopplæring er ikke mye, men jeg fikk et godt inntrykk av henne. Hun gjorde rett og slett en bra jobb. Hun har nok talent for dette, og hun er hjertelig velkommen hvis hun ønsker å lære enda mer, sa Melandsø.

BRA MED JENTER. «Vikarlærer» Kristine Hølaas har to år bak seg på Aglo. Etter to sveiseår på Aglo har hun fullført lærlingutdanningen sin på Aker Verdal. Gerd Janne Kristoffersen synes det

er flott at jenter velger dette typiske gutteyrket.

– Det er fint å se at det er flere jenter blant sveiseelevene her på Aglo. Det er et tøft og hardt yrke, men det handler også mye om presisjon og nøyaktighet. Jeg tror dette kan passe godt for også jentene, sa Gerd Janne Kristoffersen. I inneværende skoleår er hele 30 prosent av denne elevgruppen jenter.

TO VERKSTED OG FEM KLASSEROM. Det nye verkstedet består av tre avdelinger. En teoriavdeling med fem klasserom og flere kontorer omkranses av verksteder for mekaniske fag og byggfag. Totalt ei grunnflate på godt over 1 000 kvadratmeter.

Aglo-rektor Bjørn Hesselberg var svært godt fornøyd med å kunne presentere det nye verkstedet.

– Bygg- og mekaniske fag har levd under kummerlige forhold i flere år. Det fortjener å få disse lokalene. Nå skal det bli skikkelig bra å være Aglo-elev, sa Hesselberg.

Føder større barn

De gravide kvinnene som er pasienter på Borgestad-klinikkens Skjermet Enhet blir innlagt tidligere i svangerskapet enn før. En undersøkelse av barnas fødselsvekt viser sammenheng mellom varighet av oppholdet på klinikken og barnets vekt.

HENTET FRA WWW.BORGESTADKLINIKKEN.NO
SCANPIX FOTO

VEKT OG BARNETS HELSE. – Også tidligere undersøkelser jeg har gjort, viser en klar sammenheng mellom lengden på oppholdet på klinikken og fødselsvekt hos barnet, understreker overlege ved Borgstadklinikken, Egil Nordlie.

Han forklarer at fødselsvekt er en indikator på morens og barnets helsestilstand i svangerskapet.

– Vi vet at flere faktorer, deriblant bruk av rusmidler, virker inn på fødselsvekt og lengde hos barnet. Når de siste tallene viser at kvinnene som er innlagt mer enn tjue uker føder barn med en vekt tilnærmet det som er normal gjennomsnittsvekt i Norge, er det etter mitt syn en indikasjon på at kvinnene har det godt under oppholdet, sier Nordlie.

Overlegen presiserer at disse kvinnene ofte røyker mye, og at dette normalt reduserer fødselsvekten. Men til tross for dette er altså barna i gjennomsnitt like store som andre norske barn ved fødselen.

SAMMENHENG. – Det er en sammenheng mel-

lom fødselsvekt og varighet på institusjonsopp- holdet før fødsel. Jo lenger den gravide har vært innlagt på tvang og følgelig er rusfri, jo høyere er barnets fødselsvekt, poengterer Nordlie, og legger til:

– Vi har hatt en økning i innleggelse de siste årene, og kvinnene som kommer til innleggelse er ikke fullt så medtatte og i så dårlig forfatning som mange var den første tiden. Dette kan også virke inn på den positive utviklingen i forhold til fødsels- vekt, avslutter overlegen.

TIDLIGERE DATA. Ved å se på tall fra årene 1996-2006 ser vi også der en sammenheng mel- lom oppholdstid på klinikken og fødselsvekt hos barnet. Tall fra femti kvinner innlagt i perioden 1996-2004 viser at kvinnene fødte barn som var forholdsvis små. Barna veide rundt 3000 gram og de gravide hadde en gjennomsnittlig oppholds- tid på tolv uker. En studie av tallene fra perioden 2004-2006 viser at oppholdstiden økte fra tolv til seksten uker og fødselsvekten økte fra 3000 til 3300 gram.

Trening som terapi

Ved Bragernes Behandlingssenter i Drammen er fysisk trening en naturlig del av behandlingshverdagen. Det innebærer at trening er obligatorisk for alle inne- liggende pasienter. Her er det eget treningsstudio og en idrettsinstruktør er en del av fagteamet rundt hver enkelt pasient.

HENTET FRA WWW.BORGESTADKLINIKKEN.NO
SCANPIX FOTO

Treningen består av strukturert trening, indivi- duell tilrettelegging, kartlegginger og tester – og eget treningsstudio.

– Det er klare psykiske verdier i det å trene. Det fokuserer vi mye på. Trening gir velvære, og det er ingen selvfølge for våre pasienter. De opplever å få noe igjen for innsatsen, selvfølelse og selv- tillitt vokser, sier direktør Magnus Angeltveit på Blå Kors' behandlingstilbud i Drammen. – Vi ser at folk som er langt nede psykisk kan bruke trening til å komme seg på bena igjen. Vi vet også

at kroppen produserer endorfiner som demper smerte og ubehag. Det er også bra for mange pasi- enter å få avreagert fysisk gjennom treningen.

Viktig er det også at trening er en del av oppføl- gingstilbudet for pasientene. De kan komme og trene som en del av den polikliniske oppfølgin- gen, og det er pasienter som følger dette oppleg- get i flere år etter endt behandling.

Ny bok fra forlaget Press

Nina B. Olson

Barn og fulle folk

Holdninger til rusmidler
- hva skal vi formidle og hvordan?

Skrevet og illustrert av Nina B. Olson

“Man kan se at voksne har drukket, for de synger og har sånn rar stemme.”
Jente 7 år

“Vin er laget av tørkede druer”
Jente 5 år

“De voksne drikker på fester, diskotek, restaurant, kafeer og i allefall der det er biljard!”
Gutt 8 år

“Barns sannhet om fulle folk er det nesten ufattelig liten interesse for å høre. Så liten interesse at det er mistenkelig. Og opprørende”
Skriver artisten Christine Koth i forordet

Boken er laget i samarbeid med Blå Kors Norge

Pris kr 149,-

Fås i bokhandelen eller bestill den på www.blakors.no

 Blå Kors

Aktuelt gratismateriell

Holdningsformidling

Heftet «Holdninger til rusmidler – hva skal vi formidle og hvordan?» ble gitt ut i etterkant av Rusfris fagkonferanse i 2005. Ledere fra ulike kristne miljøer deltok på kon- feransen, og dette heftet gjengir i sin helhet foredragene til Gunnar Heiene og Rolf Kjode. Dessuten vil du finne artikler som handler om presten Sunniva Gylver og ung- domsleder og redaktør Andreas Hegertun.

Dette er interessant, aktuell og lærerik lesning!

Tema Alkohol

I dette temaheftet om alkohol fin- ner du blant annet fakta, artikler, reportasjer og samtalestoff. Heftet tar opp et svært aktuelt tema, og reiser mange gode og viktige pro- blemstillinger.

Begge heftene egner seg godt til bruk i konfirmantopplegg, på skoler og ellers for alle som er opptatt av rusforebyg- gende arbeid! Ta kontakt med oss i Blå Kors dersom du ønsker heftene tilsendt. Vi sender dem mer enn gjerne ut GRATIS!

ROK presenterer

I filmen «Festen» møter vi tre ungdommer: den særdeles miljøbevisste Tyra, Maren, som er ny i klassen og opptatt av å passe inn i vennegjengen, og Stian, som er mest opptatt av å være seg selv. Disse tre ungdommene

stilles overfor ulike valg i hverdagen, valg som viser seg å få store konsekvenser for livene deres. Målet med filmen er å bevisstgjøre konfirmanter og tenåringer generelt i forhold til å ta valg.

Etter ønske fra blant annet konfirmantledere, har ROK (Rus – Oppvekst – Kirke) forsøkt å sette tema rus inn i en større sammenheng, og filmen skal fungere som en igangsetter for samtale. Tilbakemeldingene fra konfirmanter og skoleelever som har sett filmen, har vært svært gode. Ungdommene føler at filmen er aktuell, engasjerende og at den tar opp relevante problemstillinger.

Filmene er produsert av TVInter.

Tyra på fest: Tyra har inngått en avtale med faren: Dersom hun kun drikker to øl per fest, så skal hun få en el-bil når hun fyller åttén.

Den miljøbevisste ungdommen tar i løpet av filmen flere valg, som viser seg å få store konsekvenser for henne.

Stian og Tyra: Søskenene Tyra og Stian er to av karakterene i filmen. I motsetning til sin kompromissløse og svært miljøbevisste storesøster er ikke Stian så opptatt av hva andre tenker om han. Bortsett fra Maren da, som han er hemmelig forelsket i.

ROK lanserer nå sitt nyeste produkt, brosjyren «Foreldre er viktige», med tenåringsforeldre som målgruppe. Med den vil vi formidle at ungdom trenger foreldre som er tett på. Det gjør en forskjell at de engasjerer seg og er til stede. Ungdom med foreldre som kjenner vennene deres, og er deltakende i fritiden deres, har lavere risiko for å utvikle et problematisk forhold til alkohol, enn de som mangler denne støtten. Klarer man å bygge en kultur for nær kontakt med barna i «fredstid» – når barna er mindre – er dette en verdifull investering for framtiden.

Foreldres egne holdninger blir utfordret. Det er kjent fra forskning at de unge arver foreldrenes alkoholvaner, og faktisk ikke legger så stor vekt på hva foreldrene sier. Brosjyren utfordrer foreldre til å tenke gjennom sine egne alkoholvaner mens de har barn og ungdom i heimen, og til å snakke med andre foreldre om å lage felles regler for ungdommene.

Brosjyren er laget spesielt for konfirmantforeldre, men kan også være et godt utgangspunkt for samtale i andre foreldregrupper. Den skisserer noen utviklingstrekk for ungdom og alkohol i samfunnet, gir noen gode råd for hvordan foreldre kan bidra til redusere risikoen for en uheldig utvikling, og stiller noen spørsmål til samtale. Brosjyren er gratis, og kan bestilles på post@blakors.no, eller på tlf 22032740.

klp

STREK

TRO | AKTUALITET | ROTFESTE

Kirkefedrene skrev i en tid som er overraskende lik vår egen. Stikkord: Religiøs pluralisme. Overforbruk hos elitene. Kultus rundt vold og sex. Imperier bygd på militær makt og økonomisk utbytting.

Hva har de å si oss i dag? Møt dem i STREK.

Nr 1 | 2007: Jesus, den ukjente

Nr 2 | 2007: Komme til seg selv

Nr 1 | 2008: Gode Gud

Nr 2 | 2008 – hos abonnentene i juni
Fordypningstema: Det begynner å ligne en bønn
Tankestrek: Mystikeren Ole Hallesby
Aktuelt: Hauker blir duer i USA
Reportasje: Barskt disippelskap i Kirgisistan

Gå på dypet med deg selv, med Gud og med din samtid. Bli abonnent! Nå.

5 fyllidige nummer i året for kr 560,- . Og sist utkomne nummer gratis på kjøpet. Bestill på www.strekmag.no – eller på telefon 22 310 335. Du kan også be om gratis prøvenummer.

Blå Kors er medeier i STREK, sammen med Vårt Land, Areopagos, Menighetssøsterhjemmet, Stiftelsen Betanien, Filadelfiaforlaget m.fl.

Magasin i abonnement. Tegn deg ved å ringe Streks kundeservice 22 310 335 – eller på strekmag.no

Vil du ha en bank som kjenner deg?

"Vi strekker oss langt for å være gode medspillere for våre kunder".

Svein Ole Holvik
ass. banksjef
Tlf. 38 17 37 94

"Uansett hvor du bor så skal du oppleve oss som din lokalbank".

Janne Larsen
kunderådgiver
Tlf. 38 17 35 96

"Vi kjenner de kristne organisasjonene gjennom samarbeidet i KNIF".

Stein Bentsen
kunderådgiver
Tlf. 38 17 37 76

"Personlig oppfølging er ett av våre fortrinn".

Bente Sørensen
kunderådgiver
Tlf. 38 17 37 77

"Hos oss er raske beslutninger en del av servicen".

Kai Kyllingstad
kunderådgiver
Tlf. 38 17 37 81

Mange kjenner oss som banken for kristne organisasjoner i Norge. Det du kanskje ikke vet, er at vi også kan være din bank. Vi har lang erfaring med oppfølging av personkunder over hele landet.

Ta kontakt på telefon 38 17 35 00 eller www.sparebankenpluss.no for mer informasjon. Det er alltid hyggelig å prate med kjentfolk.

Forfatter Kjersti Scheen Lambertseterv. 4 1160 OSLO Tlf. 22 28 91 05	 Diakonhjemmet Høgskole 0319 OSLO Tlf. 22 45 19 45	Fylling Elektromaskin A/S Stette, 6260 SKODJE Tlf. 70 27 69 00	Lid Jarnindustri A/S 5600 NORHEIMSUND Tlf. 56 55 38 00	Adventistsamfunnet 3529 RØYSE Tlf. 32 16 16 70	Rex AS Industriv 5 1825 TOMTER Tlf. 69 92 49 49	Fosnavåg Rør A/S 6090 FOSNAVÅG Tlf. 70 08 80 19
 HØEGH AUTOLINERS 0212 OSLO Tlf. 21 03 90 00	Beer Sten AS Habornv 56 1630 FREDRIKSTAD Tlf. 69 38 41 10	Engelsviken Slipp AS 1628 ENGALSVIK Tlf. 69 33 31 65	Finnøy Grave og Sprengningsservice AS Judaberg, 4160 FINNØY Tlf. 51 71 25 36	RevisjonsCompaniet Fritjof Nansensg 8 1501 MOSS Tlf. 69 20 94 50	 FOSSUM-KOLLEKTIVET 1820 SPYDEBERG Tlf. 69 83 31 00	Lerøy Alfheim A/S Skuteviksbodene 1 / 2 5035 BERGEN Tlf. 55 30 39 00
 Aurskog-Høland Rådhuset 1940 BJØRKELANGEN Tlf. 67 25 64 00	Grorud DPS Rosenbergv 15 B 0905 OSLO Tlf. 22 16 82 00	Advokat Sverre A. Thornes Stortingsgata 30 0161 OSLO Tlf. 22 83 50 00	Brødrene Ulveseth A/S 5882 BERGEN Tlf. 55 15 42 00	Mjånes Partrederiet 9531 KVALFJORD Tlf. 78 43 86 47 -Sightseeing på Altafjorden	Ludvig Kamperhaug A/S 1713 GRÅLUM Tlf. 69 14 43 77	SYSTEMRESSER OG HØRLINGER GLASSVEGGER OG POLYVEGGER LYDREGULERING OG SØLSKAPPRING CHV MONTASJE www.chv.no 38 01 55 90
 GILJE Gilljastolv 8, 4335 DIRDAL Tlf. 51 61 14 00	Tannlege Ove Eriksson Storg 86 2615 LILLEHAMMER Tlf. 61 25 31 30	Bentzen Moss Begravelsesbyrå A/S Solgaard Skog 4 1539 MOSS Tlf. 69 25 11 15	Grove-Knutsen & Co A/S Brobekkv. 104 A 0583 OSLO Tlf. 22 81 26 00	 HAVTRYGD Zachariasbryggen 5014 BERGEN Tlf. 55 55 74 00	 Haugesund Sparebank avd. Bømlo 5443 BØMLO Tlf. 03 240	Oxum Containerservice Oksumv. 125 3949 PORSGRUNN Tlf. 35 51 81 34
Lade Behandlingsssenter Lade Alle 86 7041 TRONDHEIM Tlf. 73 84 85 00	 Vennesla 4701 VENNESLA Tlf. 38 53 03 90	 Eidskog Stangskovene AS 2230 SKOTTERUD Tlf. 62 83 22 00	Støtt våre annonsører!	Arendal Modellverksted Kaffejordet Tromøy 4818 FÆRVIK Tlf. 37 08 55 94	Sæterdals Frisersalong Skriver 16 1920 SØRUMSAND Tlf. 63 82 76 76	Brattvåg Mek Verksted A/S Dalev 3 6282 BRATTVÅG Tlf. 70 21 28 80
 Sykehuset Innlandet HF Divisjon Psykisk helsevern Furnesv 26, 2380 BRUMUNDAL Tlf. 62 33 30 00 - Fax. 62 33 34 50	 SEMCO maritime Araberg 3, 4050 SOLA - Tlf. 51 71 56 56		 Schering-Plough Ankerv 209, 1359 EIKSMARKA Tlf. 67 16 64 50		 Hole Viksv. 30, 3530 RØYSE Tlf. 31 02 83 10 Fax. 31 02 83 11	
 Manifestsenteret Psykisk lidelse og rus Hyggenv 29, 3440 RØYKEN Tlf. 31 29 76 50 - Fax. 31 28 33 54 www.manifestsenteret.no post@manifestsenteret.no Utredning, behandling og rehabilitering	 ALGRØY ELEKTRO AS Tollnes Næringspark, 5357 Fjell Allé i ei-innstillinger, datanettverk og alarmnett Tlf. 56 33 62 40 Faks 56 33 53 19 Lampebutikk Sartor Senter. Tlf. 56 33 62 40		 SINTEF Helsetjenesteforskning avd. for Psykisk helse Forskningsv. 1, 0314 OSLO Tlf. 22 06 73 00		Fotograf Jørgensen Kongensg. 22 3211 SANDEFJORD Tlf. 33 46 28 58	
 forebygging.no Kunnskapssøke og interaktiv arena for forebyggende og helsefremmende arbeid. Helt-tjenesten utvikles gjennom et bredt samarbeid mellom fagmiljøer i Norge. Forebygging.no inneholder mer enn 10.000 fagnotiser med særlig fokus på ruteforebyggende arbeid.		 BM BYGGMAKKER		CARLSEN Hotvedtv. 6 3202 Sandefjord Tlf. 33 48 40 00 Åpent: 7-17 (18). 830-15		Sparebanken Møre Midsund 6475 MIDSUND Tlf. 71 27 81 00
 ULLEVÅL universitetssykehus Regional avd for Spiseforstyrrelser Kirkev 166, 0450 OSLO Tlf. 23 01 62 30		 SIRUS STATENS INSTITUTT FOR RUSMIDDELFORSKNING Øvre Slottsg. 0157 OSLO Tlf. 22 34 04 00 Fax. 22 34 04 01		Rett til behandling, men ikke fått behandlingsplass? Riisby Behandlingssenter har 30 avtaleplasser og 18 ad hoc-plasser. DET HVITE BÅND Stiftelsen RIISBY BEHANDLINGSSENTER 2870 Dokka Tlf. 61 11 28 00 - Fax. 61 11 28 01 post@riisby.org www.riisby.org		
 actis RUSFELTETS SAMARBEIDSORGAN Rusfeltets samarbeidsorgan Norsk og internasjonal ruspolitikk www.actis.no Tlf.: 23 21 45 00 Torggt 1, 0181 OSLO		 HØGSKOLEN I HARSTAD HARSTAD UNIVERSITY COLLEGE Ta vernepleierutdanning i Nord-Norge! Da er Høgskolen i Harstad stedet for deg: godt læringsmiljø, høy trivselsfaktor, boliggaranti og gode ordninger for utenlandsopphold (Afrika, Sibir, USA, Norden og Europa). Ca 1100 studenter. Fantastisk og sentral beliggenhet ved byens havnepromenade. Nærmere info.: Seksjonsleder Marit.Rustad@hih.no el. opptak@hih.no Tlf. 77 05 81 00 www.hih.no				

En gave til Blå Kors – et valg som rekker lengre enn livet

Blå Kors Norge har i over 100 år hjulpet mennesker som lider på grunn av eget eller andres rusmisbruk. Vår erfaring er at rus ofte må sees i et familie- og generaskpmsperspektiv. Og ofte er det barna som rammes.

Når vi arbeider på rusfeltet, har vi lang historie å bygge på. Men det er framtiden vi er opptatt av. Det må gjøres gode valg for framtiden. Vi ønsker å gjøre alt vi kan for at morgendagen skal bli bedre for de vi møter.

Dersom du ønsker å gi en testamentarisk gave til Blå Kors sitt arbeid, skal du vite at du er med på å skape en god framtid for ett menneske, for noen barn, for noen pårørende, for ett samfunn.

Ønsker du ytterligere opplysninger eller en samtale med oss, hører vi gjerne fra deg.

Blå Kors Norge
Storgata 38, 4. etasje
Postboks 4793, Sofienberg
0506 Oslo

Tlf: 22 03 27 40
www.blakors.no

KRONIKK

Ønsker oppmerksomhet og engasjement om rusmiddelpolitikken

Foto: Bjørn Sigurdson, Scanpix

AV HELSE- OG OMSORGSMINISTER
BJARNE HÅKON HANSSEN

Gjennom fjorårets TV-aksjon fikk vi et godt innblikk i Blå Kors' ideologi og imponerende bredde og mangfold. Jeg er sikker på at jeg har alle med meg når jeg uttrykker min respekt for det arbeidet og den innsatsen dere nedlegger. At dere nå også kommer med et magasin, ser vi fram til.

Rusmisbrukerne er Helse-Norges pariakaste. De får ikke den hjelpen de trenger. Det er for mange som venter for lenge på hjelp, og mange gir opp fordi hjelpen svikter.

Jeg ønsker derfor stor oppmerksomhet og engasjement om rusmiddelpolitikken. Det tjener politikken på, men først og fremst bidrar det til økt bevissthet og forhåpentligvis et bedre tilbud til de rusmiddelavhengige. Likegyldighet må vi for all del unngå. Dessuten er det avgjørende med tilstrekkelig oppslutning om de regulatoriske virkemidlene som alkohol- og forebyggingspolitikken er basert på. Jeg er overbevist om at Blå Kors vil sette søkelys på og bidra til dette.

Allerede ved valg av tittel på magasinet – Rusfri – har Blå Kors tatt standpunkt og markert ståsted. Og invitert til debatt. Jeg velger å tro at tittelen uttrykker et ønske og et langsiktig mål, og ikke et krav eller en forutsetning. Da er vi enige.

Kanskje uttrykker tittelen også et ideal. Men vi må akseptere og forholde oss til at virkeligheten kaster skygger over de høye idealer. Vi unner alle et liv fritt for rusmiddelproblemer og alt det medfører. Det skal og må vi legge til rette for. På den andre siden skal vi også sørge for god hjelp og ivaretagelse av de som fortsetter å ruse seg. Alle har rett til et verdig liv – ikke minst de mest hjelpetrengende rusmiddelavhengige. Å gi mennesker mulighet til å leve et verdig liv, er ikke det samme som å gi opp. Snarere tvert imot. Det er å legge til rette for et bedre liv. Kanskje også et rusfritt liv en gang i framtiden. Om dette skal vi ha fortløpende og fordomsfri debatt og årvåkenhet for å unngå ubalanse og at skadereduksjon blir godt nok i seg selv og et hinder for rusfrihet.

Som statsråd er jeg i posisjon til å handle – og den muligheten skal jeg utnytte. Når det svikter i alle ledd, må vi ha flere tanker i hodet på en gang. Tjenestene må henge sammen, slik at rusmisbrukerne får riktig hjelp på riktig sted, når de trenger det. Mer penger alene har liten effekt. Men penger brukt i en langsiktig strategi som involverer kommuner og spesialisthelsetjeneste – det har jeg tro på. Dette er kjernen i samhandlingsreformen som jeg skal legge fram i april. Og vi skal spille på lag med frivillige organisasjoner og private aktører. Jeg ser fram til en fruktbar debatt og konstruktivt samarbeid med Blå Kors og gleder meg til første utgave av magasinet foreligger.

Lykke til med utgivelsen.

” Aller først vil jeg ønske Rusfri velkommen og ønske Blå Kors lykke til med det nye magasinet.

Organisasjonen

Landsstyreleder

Sigbjørn Kvistad (68), Drøbak
Organisasjonstilhørighet:
Den Evangelisk Lutherske Frikirke og Normisjon
Medlem av Israelsmisjonen og Menneskeverd
Landsstyreleder i Blå Kors fra 1999

Medlemmer for øvrig

Arne Lyngstad (46), Trondheim
Organisasjonstilhørighet:
Den norske kirke

Solveig Andersen (60), Alta
Organisasjonstilhørighet:
Medlem av Den norske kirke og Normisjon

Kenneth Foss (37), Straume
Organisasjonstilhørighet:
Indremisjonsforbundet, Tidligere styreleder i Rusfri
og Kristenfolkets Edruskapsråd

Dagrun Eriksen (37),
Kristiansand/Oslo
Organisasjonstilhørighet:
Menneskeverd, Nei til EU, Kreftforeningen
og KrF

Evald Jon Strøm (66), Oslo
Organisasjonstilhørighet:
Leder av Eiendomsstyret i Blå Kors fra 1999

Ingebjørg Berstad Torp (47), Arendal
Organisasjonstilhørighet:
Normisjon

Marte Kari Sommer (63),
Nes på Hedmark
Organisasjonstilhørighet:
Pinsebevegelsen, ansvar for menighetens juniorarbeid i 25 år.

Varamedlemmer

1. Bjørn Hesselberg, Skatval
2. Lars-Erik Nordby, Moss
3. Herdis Alvsvåg, Bergen
4. Per de Lange, Bjorbekk
5. Åse Mollestad Ous, Kvam

Representant for Blå Kors Ungdom

Dagfinn Kvalsund, Nerlandseøy
vara: Kenneth Ulstein, Oslo

Sigbjørn Kvistad

” Som styreleder gleder eg meg til å samarbeide med frivillige og tilsette medarbeidere for å videreutvikle Blå Kors, i samsvar med utfordringer, struktur og vedtekne styringsdokument.

Kenneth Foss

” Det er viktig for meg å være med i styret fordi Blå Kors driver et arbeid jeg er engasjert i. Når jeg har fått denne tillitserklæringen fra årsmøtet, har jeg en glimrende mulighet til å prege arbeidet i Blå Kors.

Arne Lyngstad

” De viktigste utfordringene for Blå Kors framover er å utvikle Blå Kors til å bli hele kristenfeltets rusorganisasjon, og forvalte den tillit og gode omdømme vi har fått etter TV-aksjonen.

ORGANISASJONSNYTT

Nye ansikt...

Elin Årnes
Markedskonsulent

ELIN ÅRNES – NY MARKEDSKONSULENT. Elin er 36 år og bor i Oppegård utenfor Oslo. Hun er gift og mamma til to små gutter. Elin har studert hotellfag i Spania i seks år, og hun har en solid bakgrunn innen salg – og markedsføring fra Radisson SAS. Hun startet opp som markeds konsulent i Blå Kors i januar, og har allerede rukket å komme godt inn i jobben. Elin synes selv hun har fått verdens beste og mest interessante jobb, og hun stortrives blant sine nye kolleger. Den ferske markeds konsulenten har lenge ønsket å jobbe i en humanitær organisasjon, og Blå Kors er en organisasjon som ligger hennes hjerte nær. Den ferske markeds konsulenten gleder seg til å gjøre en jobb for Blå Kors Norge.

INGER LISE ROKSETH LEITE – NY FOREBYGGINGSKONSULENT. Inger Lise er 38 og bor på Stjørdal i Nord-Trøndelag. Her er hun født og oppvokst, men har nå endelig flyttet hjem igjen etter mange år i Oslo, Trondheim og på Ørlandet. Hun er gift og mamma til tre små jenter. Forebyggings konsulenten har jobbet med rus på kommunenivå i mange år. Hun er utdannet sosionom, og har senere også studert diakoni. Inger Lise har jobbet som forebyggings konsulent i Rusfri, og har nå fått et spesielt ansvar for å følge opp de mange kollektive medlemmene i Blå Kors. Forebyggings konsulenten skal til daglig ha tilholdssted på Lade, men tar hyppige Oslo turer ned til hovedkontoret. Inger Lise har en bred og økumenisk kirkebakgrunn, og hun gleder seg til å jobbe videre for Blå Kors.

Inger Lise Rokseth Leite
Forebyggings konsulent

Tina Fagerhus Brodal
Informasjons konsulent

TINA FAGERHUS BRODAL – NY INFORMASJONSKONSULENT. Tina er 32 år, og bor for øyeblikket på Stjørdal i Nord-Trøndelag, men allerede i juni flytter hun tilbake til hjemlige trakter, nærmere bestemt til Drammen med mann og sønn. Tina har allerede jobbet i Rusfri i halvannet år, også der som informasjons konsulent. I Blå Kors skal hun nå jobbe i hovedsak med det nye Blå Kors magasinet, noe hun ser fram til. Tina er utdannet journalist fra Høgskolen i Oslo, og hun har i tillegg studert blant annet utviklingsstudier og kristendom. Med andre ord skulle den ferske «redaksjonssekretæren» ha en solid bakgrunn for å bidra positivt til utviklingen av det nye magasinet!

– **DETTE BLIR** en vinn-vinn-avtale, mener Per-Steinar Krogstad (til v) fra NM-hotels og Vidar Solsvik fra Blå Kors. (Foto: Steinar Glimsdal)

Vinn-vinn-avtale undertegnet

Med midler fra TV-aksjonen 2008 vil Blå Kors være i stand til å tilby et øket antall ferier for familier som sliter med rusmisbruk. Men da er Blå Kors avhengig av vertssteder – og her kommer en av Blå Kors' kollektive medlemmer, NM-hotels, inn i bildet.

NM-hotels har et nettverk bestående av 66 rusfrie overnattingssteder (hoteller, leirsteder, gjestegårder og retreatsentra) jevnt fordelt over hele landet. Et samarbeid mellom Blå Kors og NM-hotels vil være ideelt for begge parter, og partene har derfor blitt enige om en intensjonsavtale for gjennomføring av feriene som etter planen skal starte opp denne sommeren.

Aktivitetsparken hos medlemsbedriftene i NM-hotels vil med sine ballinger, sandvolleyballbaner, klatretårn og Tarzanløyper by på utfordringer og kick for de som deltar. I første omgang vil samarbeidet gjelde Norge men senere vil vi se på muligheten for å utvide tilbudet til også å gjelde i Skandinavia og til Christian Hotels sine 400 bedrifter i Europa og ellers i verden. Markedssjef Vidar Solsvik i Blå Kors og daglig leder i NM-hotels Per-Steinar Krogstad har vært sentrale i arbeidet med avtalen.

Stor gave til Blå Kors i Ukraina

Mange TV-seere ble rørt av reportasjen fra Blå Kors-arbeidet i Ukraina som ble vist under TV-aksjonen i fjor. Det gjaldt også direktør Peder Halgunset og hans medarbeidere ved Steen & Strøm-senteret på Vinterbro sør for Oslo. Dette har resultert i at mange av senterets forretninger i løpet av vinteren har samlet inn en hel container med nye klær, sko, leker og sportsutstyr. Alt dette er så gitt til Blå Kors Norge med ønske om at det skal gis videre til Blå Kors' barnehjem i Mariupol i Ukraina.

Fredag 6. mars var utviklingssjef Roald Hansen, internasjonal konsulent Heidi Westborg Steel, markedssjef Vidar Solsvik og markedskonsulent Elin Årnes på plass på Vinterbro-senteret for offisielt å ta i mot den store gaven. Tilstede var også Blå Kors-medlem og Ukraina-entusiast Pål-Erik Plaum fra Nesodden som har gjort en stor innsats med tanke på logistikken i prosjektet.

Blå Kors er involvert i en rekke prosjekter i industribyen Mariupol sørøst i Ukraina. Det drives et barnehjem for barn forlatt av rusmisbrukende foreldre – og gatebarn fanges opp og blir tatt hånd om. Blå Kors arbeider sammen med eksisterende lokale helseinstitusjoner, og Blå Kors-organisasjonen i Ukraina har også et tett samarbeid med Blå Kos Tyskland.

– VÆR SÅ GOD, nå får dere overta! sier senterdirektør Peder Halgunset (til v) til Blå Kors – her representert ved Pål-Erik Plaum og Roald Hansen. (Foto: Vidar Solsvik)

Journalistpris for TV-aksjonsreportasje

VED BORDENDEN på Glass sitter jubilant Kenneth overfor sin far Thorbjørn Jeppesen og Bragernes-psykolog Petter Nasset. (Foto: Steinar Glimsdal)

NRK-journalist Caroline Bækkelund Hauge vant nylig Buskerud Journalistlags kultur- og featurepris. Bækkelund Hauge fikk prisen for sin reportasje om 15 år gamle Kenneth og hans far Thorbjørn Jeppesen som i mange år har slitt med alkoholproblemer. Reportasjen, som ble laget i forbindelse med fjorårets TV-aksjon, ble først laget for NRK Østafjells før den ble sendt i NRK P1 Her og Nå. I denne programposten ble den kåret til månedens reportasje i oktober i fjor.

– Jeg er veldig glad for prisen, sier Caroline Bækkelund Hauge til NRK Østafjells. – Før TV-aksjonen prøvde jeg å finne et barn for å høre deres

stemme. Jeg hørte bare de voksnes stemme. Jeg strevde lenge med å finne noen. Til slutt fant jeg Kenneth og faren hans, forteller hun.

I mellom tiden har Kenneth rundet 16 år og torsdag 12. mars innbød han og hans far Thorbjørn til hyggelig fest på «Glass» i Drammen. Etter jublantens ønske besto gjestelisten av et par av hans beste kamerater samt ansatte ved Bragernes Behandlingssenter og hans fars medpasienter – og andre som har støttet opp om det nye livet som far og sønn nå nyter i fulle drag. Blå Kors-magasinet Rusfri fikk det privilegium å være flue på veggene.

GENERAL-
SEKRETÆR

Verdt å kjempe for

” Vi har brukt over 100 år på å gjere oss til eitt med menneske som slit med rusproblem [...] Vi veit at ingenting tappar den avhengige for kraft som å bli fråteken ansvaret for livet sitt og erklært som eit håplaut, behandlingsresistent tilfelle.

AV **GEIR GUNDERSEN** GENERALSEKRETÆR

Språk skapar verklegdom. Difor bør vi følgje nøye med på språkbukken i rusdebatten. Her skjer dei etiske «forflytningane» – og her blir dei kamuflerte.

Eit godt døme: Heroinføreskriving vil kunne gje dei svakaste rusmisbrukarane eit meir verdig liv, seier talspersonane for ein slik ny politikk. Sjå bileta av «Jan» sin nattelosji under ei bru i Oslo. Tenk på den uverdige måten han må finansiere sitt rusmisbruk på. Tenk om «Jan» kunne bli med i eit program med heroinutdeling. Tenk så mykje betre «Jan» kan få det, endeleg eit verdig liv.

Dette språkleg-moralske hamskifte vil ikkje Blå Kors vere med på. Vi har brukt over 100 år på å gjere oss til eitt med menneske som slit med rusproblem. Vi veit kva det er som støttar opp om og kva det er som hindrar mennesket i frigjering frå avhengigheit. Vi veit at ingenting tappar den avhengige for kraft som å bli fråteken ansvaret for livet sitt og erklært som eit håplaut, behandlingsresistent tilfelle.

Blå Kors veit at det ikkje finst håplause tilfelle. Vi blir hoppande glade når Kong Harald i nyttårstalen sin lyfter fram dei som slit med rusproblem og seier: «Det krevjer sterk rygg til å gå med ver-

dighet gjennom krenkelser. Jeg skulle ønske at vi sluttet å bruke betegnelsen «samfunnets sva-keste». I realiteten er noen av dem de sterkeste blant oss.»

Men i Blå Kors veit vi og at ingen kan bere ansvaret for livet sitt aleine. Difor skammar vi oss på vegne av det samfunnet vi er ein del av når rusmisbrukaren ikkje blir møtt der han er, når han ikkje får individuelt tilpassa støtte, når han blir ein kasteball og eit offer for våre systemproblemer, når vi som samfunn ikkje orkar å følgje han på vegens opp- og nedturar fram til rusfridom. Det er både uverdige og skammeleg.

Blå Kors har gått inn i 2009 med ein ny plattform. I den er det fleire byggsteinar. Vi har tydeleggjort dei verdiane vi vil stå for. Vi har fått ein ny posisjon i det norske samfunnet gjennom TV-aksjonen 2008, der vi stod fram som talsmann for barn og ungdom som lir under dei vaksne sitt rusmisbruk. Vi har fusjonert Blå Kors og Rusfri (Kristenfolkets Edruskapsråd) og har ambisjonar om å bli eit samarbeidsinstrument for heile Kristen-Norge når det gjeld rusrelatert diakoni. No skal vi få desse byggsteinane til å henge godt saman. Vi treng ein stødig og god plattform når vi skal kjempe for menneskeverdet i rusomsorga.

Å dele håp med andre

– **Vi må ta** med de dårlige dagene for å kunne kjenne igjen og nyte de gode dagene, sier hjelpeleier Torild Kind, tidligere både innlagt og ansatt ved Bragernes Behandlings-senter i Drammen.

” Jeg vil gi andre håp selv om tunnelen kan være lang, sier hjelpeleier Torild Kind fra Vikersund.

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST OG FOTO

Torild som rundet de 50 i fjor sommer, kan fortelle om et til tider beintøft liv, om en tøff oppvekst med misbruk og voldtekt, omsorgsvikt på det groveste og et liv som mobbeoffer på skolen. Det hun forteller er vanskelig å lytte til og å ta inn. Torild forteller rolig og tilsynelatende uten bitterhet og aggresjon – følelser det hadde vært lett å forstå og akseptere. Hun forteller også om et liv i voksen alder med lange perioder preget av alkohol- og pille-

misbruk, alt mens hun også skulle fylle den viktige rollen som trebarnsmor. Rolig går hun gjennom de vanskelige temaene: Hvordan det er å vokse opp i et hjem preget av rus og overgrep, og hvordan det er å være småbarnsmor og rusmisbruker selv.

Torild tar meg fram til første halvdel av 2003. Da kom hun til Blå Kors i Drammen, til Bragernes Behandlings-senter. Hennes voksne barn og davæ-

rende samboer dyttet på. Men nå var det først og fremst Torild som hadde fått klarsynet:

– Jeg skjønte at nå var det alvor, nå sto det sto om livet, forteller hun.

Det ble en innleggelse ved kvinneavdelingen ved Bragernes som varte i vel 8 måneder.

NY SHAMPOO. – Alt ble forandret: Jeg begynte å trene, jeg endret helt livsstil. Jeg byttet ut alt: til og med shampoo og radiovaner – og til slutt flyttet jeg like godt til Drammensområdet, forteller Torild som i 2005 tok hjelpeleierutdanning. Hun er full av lovord når det gjelder ettervernsopplegget ved Bragernes Behandlings-senter. Tilbud om samtaler hver gang behovet meldte seg passet henne veldig godt, forteller hun.

– Jeg har fått en livserfaring og kunnskaper som jeg nå kan gi videre til andre. Ofte hører jeg andre si: «Når du har greid det, skal jeg greie det!» Ingen-ting er hyggeligere å høre enn akkurat det, men jeg legger aldri skjul på at det å komme seg ut av en avhengighet er en lang og tøff vei å gå. Jeg kan ha tunge dager også nå, men jeg har lært meg å takle dem. Det går alltid en vei ut av depresjonen. Vi må ha dårlige dager for å kunne kjenne igjen og nyte de gode dagene! smiler Torild. – At jeg sitter her nå ser jeg som et under. Hatet til dem som sviktet meg som barn har jeg arbeidet meg ut av. Jeg skriver mye, og tenker på muligheten for at det kan bli en bok en gang. Drømmer skal man ha, ler hun.

FRIVILLIGHET. Torild arbeidet i en 30 prosents stilling som frivillighetskoordinator ved Bragernes fra august 2007 til november i fjor. I tillegg har hun bidratt som frivillig foredragsholder for pasientene. Arbeidet med å integrere frivillige bidrag inn i behandlingshverdagen har Torild stor sans for.

– Å være frivillighetskoordinator på et behandlingssenter er å bidra til at pasienter kan få tilbud om positive fritidsaktiviteter og få nye venner og et nytt nettverk. Det handler om å legge til rette for at mennesker som sliter kan få knytte nye vennskapsbånd med personer med felles interesser innen kino, bowling, sosiale treff eller hva det skal være, forteller Torild. Hun har særlig stor tro på samspillet mellom et velfungerende frivillighetsarbeid og et velfungerende ettervern.

Torild Kind begynte 1. mars i ny jobb som hjelpeleier ved Geithus bo- og dagsenter i Modum kommune. Torild forteller med begeistring om en ny sjef og nye kolleger som møter henne med tillit og full støtte. Hun er også knyttet til Frivillighets-sentralen i Modum. Her får hun bruke noen av de erfaringer hun gjorde seg som både innlagt og ansatt ved Bragernes Behandlings-senter.